

Serbest meslek erbabı tarafından ödenen otopark ücretine ilişkin alınan ödeme kaydedici cihaz fişinin gider olarak kaydedilip edilemeyeceği

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84098128-120[68-2021/4]-245809
Tarih	06.06.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-84098128-120[68-2021/4]-245809

06.06.2023

Konu : Serbest meslek erbabı tarafından ödenen otopark ücretine ilişkin alınan ödeme kaydedici cihaz fişinin gider olarak kaydedilip edilemeyeceği

İlgi : ...

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, serbest muhasebeci mali müşavirlik faaliyeti ile iştigal ettiğiniz, mesleki faaliyetinizin icrasında kullanmakta olduğunuz aracınız için ödeme yaptığınız otopark ücreti karşılığında ödeme kaydedici cihaz fişi aldığınız belirtilerek, otopark ücretine ait ödeme kaydedici cihaz fişlerinin serbest meslek kazancınızın tespitinde indirim konusu yapıp yapılamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

GELİR VERGİSİ KANUNU AÇISINDAN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

- "Serbest meslek kazancının tarifi" başlıklı 65 inci maddesinde, *"Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.*

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olamayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır. ..." ,

- "Serbest meslek kazancının tesbiti" başlıklı 67 nci maddesinde, *"Serbest meslek kazancı bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve ayınlar ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderler indirildikten sonra kalan farktır... "*,

- "Mesleki giderler" başlıklı 68 inci maddesinde, *"Serbest meslek kazancının tespitinde aşağıda yazılı giderler hasılatтан indirilir:*

1. Mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen genel giderler (İkametgâhlarının bir kısmını iş yeri olarak kullananlar, ikametgâh için ödedikleri kiranın tamamı ile ısıtma ve aydınlatma gibi diğer giderlerin yarısını indirebilirler. İş yeri kendi mülkü olanlar kira yerine amortismanı, ikametgâhı

kendi mülkü olup bunun bir kısmını iş yeri olarak kullananlar amortismanın yarısını gider yazabilirler.).

...

5. Kiralanan veya envantere dahil olan ve işte kullanılan taşıtların giderleri.(Şu kadar ki binek otomobillerine ilişkin giderlerin en fazla %70'i ve kiralama yoluyla edinilen binek otomobillerinin her birine ilişkin aylık kira bedelinin 5.500 Türk lirasına (313 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2021 yılında uygulanmak üzere 6.000) kadarlık kısmı ile binek otomobillerinin iktisabında ödenen özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi toplamının 115.000 Türk lirasına (313 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2021 yılında uygulanmak üzere 150.000) kadarlık kısmı gider olarak dikkate alınabilir.

..."

hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, 311 seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "Binek Otomobillerin Giderleri ve Amortismanlarının Vergi Matrahından İndirilmesi" başlıklı beşinci bölümünde, konu ile ilgili olarak ayrıntılı açıklamalara yer verilmiş olup anılan Tebliğin "Binek otomobillere ilişkin tamir, bakım, yakıt ve benzeri cari giderler" başlıklı 14 üncü maddesinde, "(1) Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere, binek otomobillere ilişkin giderlerin en fazla %70'i, gelir ve kurumlar vergisi açısından safi kazancın tespitinde gider olarak indirim konusu yapılabilecektir.

(2) İşletmeye veya envantere dâhil olup ticari veya mesleki faaliyette kullanılan binek otomobillerin giderleri sınırlandırılmakta olup, bu sınırlama esas itibarıyla faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere binek otomobillerin giderlerini kapsamaktadır.

(3) Birinci fıkra kapsamındaki giderler genel olarak taşıtların tamir, bakım, yakıt, sigorta ve benzeri cari giderleridir.

(4) Yapılan giderlerin işletmeye veya envantere kayıtlı ya da kiralama yoluyla edinilen binek otomobillere ilişkin olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır. ..."

açıklamasına yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalara göre, serbest meslek faaliyetinizin önemiyet ve genişliğiyle mütenasip olan ve işte kullanılan söz konusu aracınızın envantere dahil edilmesi ve Vergi Usul Kanununda belirtilen belgelerle tevsik edilmesi şartıyla otopark giderlerinin en fazla %70'inin, mesleki kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

VERGİ USUL KANUNU AÇISINDAN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, "*Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*",

- 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*",

- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, "*Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Hazine ve Maliye Bakanlığı; mal veya hizmetin nev'i, miktarı, fiyatı, tutarı, satışın yapılma şekli, faaliyet konusu, sektör veya mükellefiyet türünü ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak, bu süreyi indirmeye ya da faturanın malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı anda düzenlenmesi zorunluluğu getirmeye yetkilidir. Bu süreler içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.*",

- 232 nci maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. *Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;*

2. *Serbest meslek erbabına;*

3. *Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;*

4. *Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;*

5. *Vergiden muaf esnafa.*

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlara da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (1.1.2022'den itibaren 2.000-TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (1.1.2022'den itibaren 2.000-TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir.",

- 233 üncü maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışları ve yaptıkları işlerin bedelleri aşağıdaki vesikalardan herhangi biri ile tevsik olunur.*

1. Perakende satış fişleri;

2. Makineli kasaların kayıt ruloları;

3. Giriş ve yolcu taşıma biletleri.

Perakende satış fişi, makineli kasaların kayıt ruloları ve biletlerde, işletme veya mükellefin adı, düzenlenme tarihi ve alınan paranın miktarı gösterilir.

Perakende satış fişi ile giriş ve yolcu taşıma biletleri seri ve sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir. Bu fiş ve biletler kopyalı iki nüsha olarak tanzim edilir ve bir nüshası müşteriye verilir. Makineli kasa kullanılıp da müşteriye fiş (makineli kasanın önceki fıkrada belirtilen malumatı ihtiva eden fişi) verilmemesi halinde, perakende satış fişi tanzimi ve müşteriye verilmesi mecburidir." hükümleri bulunmaktadır.

Öte yandan, 167 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinde beş bent halinde sayılan kimselere sattıkları emtia veya yaptıkları işler için satılan emtianın veya yapılan işin bedeli ne olursa olsun fatura vermelerinin, emtiayı satın alan veya hizmeti yaptıran bu kimselerin de fatura istemelerinin ve almalarının zorunlu olduğu ve bunlar için perakende satış fişlerinin geçerli olmayacağı açıklanmıştır.

Ancak, daha sonra yayımlanan 204 ve 206 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bu düzenlemeye bazı istisnalar getirilerek, mükelleflerin ticari faaliyetlerine ilişkin olarak işyerlerinde kullanılmak ve tüketilmek amacıyla satın aldıkları (kırtasiye, büro ve temizlik malzemeleri gibi) ve bedeli fatura düzenleme mecburiyetini belirleyen kanuni haddi aşmayan mal ve hizmet bedelleri için düzenlenen perakende satış veya yazar kasa fişlerinin gider belgesi olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür. İşletmenin tüketimi dışında satışa konu olacak mal ve hizmetlerin alımlarında ise bedeli ne olursa olsun fatura düzenlenmesi ve defterlere faturalara dayanılarak kayıt yapılması gerektiği açıklanmıştır.

Ayrıca, 275 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile de, taksi işleten mükelleflerden alınan ve tutarı fatura düzenleme mecburiyetine ilişkin kanuni haddi aşmayan perakende satış fişlerinin de gider belgesi olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Bunun yanı sıra, 385 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin, "*Elektronik Sistemler Kullanılarak Yapılan Otopark İşletmeciliğinde Belge Düzeni*" başlıklı 3 üncü bölümünde, otopark işletmeciliği faaliyetinde bulunan mükelleflerin ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetinde oldukları belirtilerek otopark işletmeciliği faaliyetinde bulunan mükellefler tarafından ödeme kaydedici cihaz yerine kullanılacak elektronik cihazların Tebliğde belirtilen şekilde kullanılması kaydıyla, otopark işletmeciliği hizmetinin Tebliğde yer alan açıklamalar çerçevesinde belgelendirilmesinin mümkün olduğu açıklanmıştır.

Diğer taraftan, 24.07.2020 tarihinde yayımlanan Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Bilgi Fişleri Kılavuzunun "9.4. OTO PARK GİRİŞ İŞLEMLERİNDE DÜZENLENECEK BİLGİ FİŞLERİ" başlıklı bölümünde, "*YN ÖKC kullanma mecburiyeti bulunan otopark işletmelerinde aracın otoparka giriş/ kayıt işlemleri sırasında YN ÖKC'den ekte örneğine yer verilen (6 No.lu) "Otopark Giriş Bilgi Fişi" düzenlenerek verilmesi gerekmektedir.*

Bu bilgi fişi üzerinde; otopark işletmesinin adı soyadı/unvanı, adresi, telefon numarası, VKN, tarih, saat, fiş numarası, araç plaka bilgisi ve aracın otopark giriş tarih ve saat bilgileri bulunur.

Bilgi fişinin üst kısmındaki mükellef ve fiş bilgilerinden sonra bilgi fişinin türü kısmında "OTOPARK GİRİŞ" ibaresi, sonunda ise (Z No, Ekü No, MF Kodundan önce) "MALİ DEĞERİ YOKTUR" ibaresi bulunacaktır.

Otopark Giriş Bilgi Fişlerinin araç otoparktan çıkarken; giriş ve çıkış zamanına göre hesaplanan ücret tutarı dikkate alınarak mali değeri olan YN ÖKC fişine dönüştürülmesi gerekmektedir. Otopark hizmetinin sonunda düzenlenecek mali değeri olan YN ÖKC fişinde otopark giriş bilgi fişinin Tarih, Saat ve No'su da bulunmalıdır." şeklinde açıklama yapılmıştır.

Buna göre, İzmir Büyükşehir Belediyesinin şirketi olan ... A.Ş. tarafından işletildiği belirtilen ... Katlı Otoparkından yararlanmak suretiyle aldığınız otopark hizmetine ilişkin giderin kazancınızın tespitinde

gider olarak dikkate alınabilmesi için esas itibarıyla fatura ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, söz konusu otopark giriş ve çıkışlarında uygulanan ödeme sisteminin, yukarıda belirtilen mahiyette otopark işletmelerinde uygulanan sistemler gibi ödeme kaydedici cihaz veya 385 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yer alan özelliklere haiz elektronik cihazlar tarafından yerine getirilmesi ve bu cihazlar ile düzenlenen belgelerde söz konusu hizmetten faydalanan şahsınıza ait, envanterinize kayıtlı aracın plaka bilgilerinin yer alması durumunda, fatura yerine bu belgeler (perakende satış fişi, ÖKC fişi) ile de söz konusu giderlerinizin tevsik edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026